

MUZIKINIO INSTRUMENTO ANTRASIS GIMIMAS

Visuotinė globalizacija, dirbtiniu būdu stiprėjanti ekonominė konkurencija, technologijų integralumas, darbo rinkos ir demografiniai pokyčiai, senkantys gamtos išteklių bei klimato atšilimas kelia naujus reikalavimus įprastam gyvenimo modeliui (Stankevičiūtė, 2015). Gyvenimas tampa inertiškas, negalintis ir nespėjantis išgyventi akimirkos, pajauti būties tapsmo. Be akimirkos išgyvenimo, laiko pojūtis tampa horizontalus - plokščias, bet įsuktas į spalvotai patrauklius popierėlius, tarsi banaliai kasdienės rutinos įvyniotas ledinukas. Priežastis - kritinis mąstymas, teisingiau jo nebuvimas arba vartojimas dėl vartojimo. Todėl, siekiant išlikti ilgalaikėje perspektyvoje, reikalingas impulsas, kupinas gyvenimo virsmo, kilimo ir leidimosi kreivių. Horizontalumas - tai statika - pastovi, nuosekli, judanti ritmingai, tačiau horizontaliai. O turi būti judėjimas, kuris primintų širdies dūžius bei jų impulsų ritmą. Pagal tai horizontalumas reikštų pulso nebuvimą - mirtį. Tad būtini kokybiniai pokyčiai, susiję su konsensuso tarp žmonių kartų, jų poreikių bei ekonominės, socialinės ir aplinkosauginės vystymosi sričių radimu – būtinas tvarumo siekimas.

Tvarumo siekimas susiejęs su išteklių mažėjimu, kuris globaliai verčia jausti tragiškus permainų alsavimus, „tiesiai į nugarą“ veiksmus. Taigi, norėdamos išlikti konkurencinėje kovoje, organizacijos turi permąstyti strategiją ir pertvarkyti sistemas, procesus bei funkcijas, taip pat ir žmonių išteklių valdymo struktūras (Stankevičiūtė, 2015).

Pats tvarumas bei jo nauda tampa nūdienos būtinumu. Tai ir rūbų bei avalynės tvarus naudojimas, maisto taupymas, buitinių daiktų taisymas bei prikėlimas naujam gyvenimui ir kt. Iš čia gimsta suvokimas, kad mes, tie patys žmonės, turim kurti iš to, kas jau netinka naudoti pagal daikto tiesioginę paskirtį arba gali būti naudojamas kitoje, visiškai priešingoje jo prigimtyje. Pvz., Dovydo ar Dantės biustai pagaminti iš džinsų. „Džinsas man – ne tik medžiaga, tai visų pirma filosofija, mūsų laikų simbolis. Tai medžiaga, kuri savyje neša kovą už pilietines teises ir kuri turi didžiulę asmeninę istoriją. Todėl lyginti asmeninę medžiagos istoriją su tokia istorine vieta yra savaiame stebuklas“, – tai šių dienų menininko Afran mintys.

Eilučių autorius Marijampolės meno mokyklos (toliau MMM) muzikos skyrių panoręs dekoruoti nenaudojamais instrumentais iškėlė tikslą – „nurašyto muzikinio instrumento antrasis gimimas“. Instrumentas, kaip gyvas organizmas, sukurtas skleisti garsą, jaudinti savomis vibracijomis, ilgus metus gyveno Marijampolės meno mokykloje, buvo taip ilgai laikytas jauno žmogaus rankose ir yra prisigėręs pačių įvairiausių emocijų... Ir taip staiga imti ir jo atsikratyti? Juk jis ne tik metalo, plastiko, medžio lydinys; jis gyvas sava unikalia forma bei skleistomis garsinėmis vibracijomis. Iš esmės būties fenomeno svarba žmogaus egzistencijai būdinga ir visiems be išimties reikalinga, reiškiniams apimantis išgyventas - laikas (laikiškumas), erdvė (erdviškumas), kūnas (kūniškumas), daiktas (daiktiškumas) ir santykis (santykiškumas) (Van Manen, 2014) bei dvasingumas.

Projekto - „Nurašyto muzikinio instrumento – antrasis gimimas“ idėjos ištakos siekia atėjimą dirbti į MMM. Susipažinus su darbuotojais, peržvelgus darbo erdves, kilo idėja kaitą pradėti nuo darbo erdvių pertvarkos. Kadangi komponentinėje teorijoje įtaką kūrybiškumui apima baziniai trys komponentai: su veiklos sritimi susiję įgūdžiai;

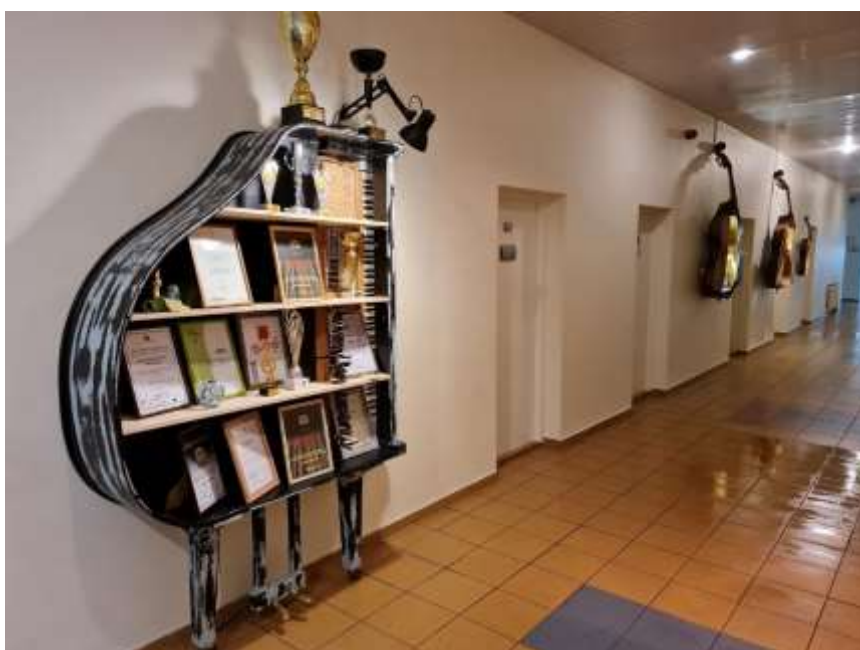
kūrybiškumui svarbūs procesai; užduoties motyvacija. Už individo ribų esanti **supanti socialinė aplinka** buvo visiškai neįveiklinta. O jos svarba nenusileidžia inovacijoms, programoms ir t.t.

MMM palėpėje radau pakankamai senų instrumentų: trimitų, gitarų, smuikų, mušamųjų. Visi instrumentai komponuoti mokyklos fojė aplink laikrodį, sukuriant metų laikų raidos ratą: 12 val. vasara, 15 val. rudenis, 18 val. žiema ir 21 val. pavasaris. Kad instrumentai atlieptų metų spalvinių

Lietuvos landšaftą, kiekvieną metų laiką atstovaujanti instrumentą užpildžiau stabilizuotomis samanomis: vasarą - žalia, geltona; rudenį - raudona, žalia; žiemą – pilka, ruda; ir pavasarį – žalia, geltona. Tokiu būdu, raidos ratas visus metus užpildomas muzikiniais ir tuo pačiu spalvotais garsais...

Antrame aukšte ant sienų pritvirtinti kontrabosai, violončelė ir klavišinis instrumentas. Šie instrumentai tapo apšviestomis muzikinėmis lentynomis, užpildytomis mokyklos mokinių laimėtais prizais, diplomais, taurėmis ir kt. Kartu tai ir pačio instrumento nauja vizija ir misija, kuri matoma mokiniui bei visiems, kurie praeina pro šalį. Tai savotiškas atitikmuo, žinomiems kompozitoriams, kurie žvelgia nuo sienų skliautų į jauno menininko akis, kaip ir šie instrumentai, kurie garbingai atitarnavę – stebi praėivių žvilgsnius.

Socialinė MMM aplinka įveiklinta - „Nurašyto muzikinio instrumento – antrasis gimimas“ projekto dėka. Jie gyvena toliau, stebi praeinačius menininkus, skirtingas jų kartas, bet tuos pačius siekius – būti išgirstu ir matomu.

Parengė Dr. Valentinas Butanavičius

Butanavičius, V. (2023). WHAT DOES IT MEAN TO BE A CREATIVE TEACHER? AN INTEGRAL PHENOMENOLOGICAL STUDY BASED ON THE EXPERIENCES OF NON-ARTS TEACHERS.

Stankevičiūtė, Ž. (2015) Sustainability dimension in organization's human resource management.

<https://lnk.lt/straipsniai/uzsienyje/sujunge-mena-su-mada-tokiu-skulpturu-dar-nematetenekur/231198>

.

.